

Bemærkninger til foranstaaende Udkast.

De af Regeringerne i Danmark, Norge og Sverige nedsatte Komiteer har allerede i Februar Maaned 1919 offentliggjort et foreløbigt Udkast til en mellemfolkelig Retsordning, hvis andet Afsnit omhandlede den faste mellemfolkelige Domstol.

Efter at Fredstraktaten af 28. Juni 1919 havde fastsat Reglerne for Organisationen af Folkenes Forbund, har de tre Komiteer under en Sammenkomst i København i August 1919 paany gennemgaaet og i forskellige Henseender ændret det af dem tidligere udarbejdede Udkast angaaende den faste mellemfolkelige Domstol, under Hensyn til, at Forbundspagten Artikel 14 forudsætter en Forhandling om dette Spørgsmaal mellem Forbundets Medlemmer, og under Hensyn til at Folkeforbundets Organisationskomité under sit Møde i Paris den 9. Juni 1919 har erklæret, at det er af væsentlig Betydning, at Forbundet saa hurtigt som muligt bliver underrettet om alle Spørgsmaal, som er af Interesse for samme i alle Egne af Verden.

Det ovennævnte Udkast er saaledes fremgaaet af et Samarbejde mellem Komiteer fra de tre nordiske Lande, men fremtræder dog alene som den danske Komité's Forslag, idet der ikke paa alle Punkter kunde opnaaes fuldstændig Enighed mellem de tre Komiteer. Det adskiller sig fra de andre navnlig med Hensyn til Antallet af de Kandidater, som hver Regering foreslaar ifølge Artikel 3, Udskydningsrettens fakultative Karakter (Artikel 10), og Ikke-Offentliggørelse af Mindretals Vota ved Domsafsiggelsen (Artikel 18).

Grundlaget for Domstolens Organisation bør være Principet om Staternes retlige Lighed. I Udkastet finder denne Grundsætning sit Udtryk deri, at Domstolens ordentlige Medlemmer (Art. 2) og Suppleanter (Art. 6) vælges af Delegeretforsamlingen. Dommernes Antal bør være saa stort, at de forskellige Retssystemer kan blive repræsenteret deri ved fremragende Dommere og Retslærde, og til samme Maal sigter ogsaa Reglen om, at ikke flere end to Medlemmer maa tilhøre samme Magt (Art. 1). Naar Tallet 21 er blevet valgt, skyldes dette endvidere Hensynet til, at Medlemsantallet, selv om Udskydningsretten (Art. 10) benyttes i sit fulde Omfang, vedblivende er 15 (Art. 11).

Ved Reglerne om Regeringernes Forslag af Kandidater (Art. 3) er der taget

Hensyn til det ønskelige i, at hver Regering fremdrager Personligheder ogsaa udenfor sine egne Undersaatters Kreds, som den kunde ønske at udpege som egnede Medlemmer af Domstolen. Derved vil der formentlig lettere tilvejebringes Enighed ved Valget.

Skønt det maa anses for et meget betydningsfuldt Punkt, at Dommernes Stilling bliver saa sikker og uafhængig som muligt, saa at der ikke kan opstaa nogen Mistanke om, at uvedkommende Hensyn gør sig gældende ved deres Afgørelser, har Udkastet dog anset det for rigtigt, at Dommerne alene vælges for et begrænset Aaremaal (9 Aar). Paa denne Maade erhverver Retten den Tilpasningsevne til de skiftende retlige og politiske Forhold i Verden, som er af Betydning for, at den stadig kan være i Kontakt med Udviklingen og opfylde sit ophøjede Kald, medens paa den anden Side den fornødne Kontinuitet i Rettens Praksis opnaas ved Reglen om, at kun en Tredjedel af Retten fornyes ved Valg hvert tredje Aar (Art. 7). Dommernes økonomiske Uafhængighed og Betyggelse bør tilvejebringes ved passende Regler om Lønning og Pension, der fastsættes af Delegeretforsamlingen (Art. 8). En fuldtud betryggende Ordning i saa Henseende vilde det f. Eks. være, hvis en Dommer, som har gjort Tjeneste i 9 Aar og, skønt stadig villig og egnet til at fortsætte, ikke genvælges, fik Ret til at beholde den fulde Lønning som Pension.

Parternes Ret til at udskyde Dommere er efter Udkastets Artikel 10 fakultativ. Den forudsættes ikke at ville blive benyttet altfor hyppigt. Men Adgangen dertil giver en vis Sikkerhed overfor en Dommer, som uden just at være Undersaat af nogen af de stridende Parter eller at have personlig Interesse i Sagen (Art. 9), dog maa formodes at være en af Parterne mindre gunstig stemt. Udskydningsretten overflødiggor ligeledes en vanskelig og dog aldrig udtømmende Opregning af særlige Inhabilitetsgrunde. Paa den anden Side vil den Omstændighed, at Udskydningsretten haves, hvad enten den benyttes eller ej, tilvejebringe et Tillidsforhold mellem de Dommere, der skal paakende Sagen og Parterne, hvilket vil bidrage til at give Afgørelsen forøget Autoritet.

Udkastet Art. 18 foreskriver, at afvigende Meninger ikke offentliggøres. Dette hænger sammen med Reglen i Art. 19,